

Nieuwsbrief november 2019

Op donderdag 28 november 2019 zullen Rene Kappers en Dick Mentink in het ARTO-theater (Het Klooster 5) een lezing verzorgen over het vroegste stadsrecht van Schoonhoven. Vanaf 19.30 uur is de bar geopend voor bijv. een kopje koffie. De lezing begint om 20.00 uur.

Maandlezing - Het vroegste stadsrecht van Schoonhoven uit de jaren 1280 doorzien, en ontrafeld

‘Je gaat het pas zien als je het doorhebt’ zei Cruijff ooit. Als deze wijsheid ergens van toepassing blijkt, dan is het wel hier bij onze stadsrechtsoorkonde van 4 mei 1322. Graaf Willem III schrijft daarin ‘Wij hebben gegeven’ en somt dan vrijheden op voor de poorters van Schoonhoven van Jan van Beaumont. Daarbij staan echter een paar ‘vrijheden’ waarvan je denkt ‘maar die hadden ze toch al eerder gekregen?’ De bekendste daarvan: tolvrijdom in Holland. Ook de plaatsing van deze oorkonde op de tijdlijn van het model van stadsrechtontwikkeling dat wij tegenwoordig gebruiken, paste niet lekker voor Schoonhoven. Hij bleef ‘schuren’. Tot dat plots een ander inzicht opdoemde door herlezing van een brief uit 1321 van Jan van

Beaumont. Wat blijkt: de oorkonde heeft een ander karakter, dient een ander doel en ‘gegeven’ is het ook niet. Modern gezegd, het is ‘een declaratoir vonnis’.

Daarmee verschoof de inhoud van de oorkonde op de tijdlijn van het model. We kregen opeens beter zicht op de situatie van Schoonhoven als stedelijke samenleving vóór 1280. Zeker toen de inhoud gevoegd werd bij de inhoud van de stadsrechtsoorkonde van 3 mei 1280. Kortom, Schoonhoven blijkt al heel vroeg bijzonder als heerlijkheid, poort, stede en stad.

Kappers en Mentink leggen in deze lezing uit hoe het nieuwe inzicht tot stand kwam, wat er dan wel moet worden gelezen en worden begrepen, en hoe dat uitwerkt op het begrip over het vroegste ontstaan van de stad.

Noteer en reserveer

Op **donderdag 12 december** komt om **dr. Arnold Carmiggelt** naar Schoonhoven om te vertellen over de archeologie van de stad Rotterdam. Schoonhoven ontstond aan en in de verlande monding van de Zevender. Zo’n 25 kilometer verderop vond een zelfde proces in het veen plaats en ontstond Rotterdam aan de Rotte. Tijdens de bouw van de Rotterdamse Markthal, het graven van de parkeergarage op die plek en tijdens de aanleg van de metro, werd uitgebreid archeologisch onderzoek gedaan. Het ontstaan van de stad aan de monding van het riviertje kreeg daardoor een nieuw middeleeuws gezicht. In twee documentaire animaties heeft Archeologie Rotterdam (BOOR) de wordingsgeschiedenis van de middeleeuwse nederzetting een fascinerend gezicht gegeven.

Arnold Carmiggelt is hoofd van de afdeling Archeologie van de gemeente Rotterdam, presenteert de animaties en geeft ons op **donderdag 12 december** vanaf 20.00 uur in het ARTO-theater uitleg over het ontstaan van de nederzetting aan de mond van een rivier in het veen.

En op **donderdag 30 januari** volgt een lezing over de familie Sperna Weiland. Joris de Vries vertelt over zijn familie die 'door de tijd' onlosmakelijk aan Schoonhoven verbonden is.

Zilvercahier

Op zondag 22 september heeft Ferry Mol 'Het zilversmidsgeslacht Van Geelen in Schoonhoven' gepresenteerd. Deze publicatie, alweer het 9^e Zilvercahier, is uiteraard ook voor leden te koop. De kosten bedragen € 6.-, plus €2.- voor verzendkosten buiten Schoonhoven).

U kunt het bestellen via een email aan info@historischeverenigingschoonhoven.nl

Het zilvercahier is binnenkort ook te downloaden vanaf onze website.

Standpunten van het bestuur van de HVS

Het bestuur merkt onrust en ontevredenheid bij de leden over onzorgvuldig optreden van gemeentebestuur en -ambtenaren bij het omgaan met het cultuurhistorisch erfgoed in Schoonhoven. In bijgaande brief licht Jeroen Patijn de standpunten van het bestuur en haar optreden toe.

HOP Schoonhoven

Op dinsdag 10 december 2019 neemt Leo de Kluijver de bezoekers van de HOP mee door van de Grote of St Bartholomeus Kerk van Schoonhoven. De geschiedenis van het gebouw, die begint rond de veertiende eeuw. In de loop der eeuwen is het kerkgebouw zowel binnen als buiten van uiterlijk veranderd en gerestaureerd. In de kerk behoren het orgel, de wandborden, het Doksaal en de graven van ontdekkingsreiziger Olivier van Noort en predikant Livinus van den Borre tot de blikvangers.

Naast deze 'fysieke' zaken is de kerk bovenal een gebouw van en voor Schoonhovenaren: een plek waar talloze stadsgenoten al eeuwen bijeenkomen om het geloof te beleven en voor elkaar te

zorgen.

Leo begint zijn verhaal om 19.00 uur en zal rond 20:30 uur afronden. De toegang is vrij, wel graag aanmelden!

Op **donderdag 12 december** wordt er (zoals elke tweede donderdag van de maand) groot scherm een film vertoond over de geschiedenis van Schoonhoven of de omgeving.

De film begint om 10.30 uur en de toegang is gratis, u kunt zo binnen lopen. Wat gaat u zien? Jaren '80 met de oliebolloop, de Zilverstadmars en oude scholen als de LTS, Huishoudschool en De Drie Waarden.

Streekarchief zoekt Vele Handen: aan de slag met het bevolkingsregister

Het streekarchief gaat met hulp van het publiek de bevolkingsregisters vanaf 1825 tot circa 1930 ontsluiten. Het project heet 'Hallo Midden-Holland. De bevolkingsregisters van Midden-Holland'. Alle bij het streekarchief aangesloten gemeentes zijn onderdeel van het project, maar het is mogelijk om de registers van de gemeente van je voorkeur te helpen ontsluiten. Schoonhovenaren kunnen dus met de bevolkingsregisters van Schoonhoven aan de slag. De registers geven een interessante kijk in het leven van de bevolking in de negentiende eeuw en begin twintigste eeuw.

Lijkt het u leuk om een handje te helpen? Het streekarchief kan uw hulp bij deze megaklus goed gebruiken. Op **donderdagmiddag 12 december** organiseert het archief een startbijeenkomst in het Historisch OntmoetingsPunt in de bibliotheek. U krijgt dan uitleg over het online platform Vele Handen en over het project. Ook kunt u mede-vrijwilligers ontmoeten en we gaan gezamenlijk starten met het invoeren van de gegevens van de bevolkingsregisters. Heeft u de beschikking over een laptop? Neemt u die dan mee.

Aanmelden voor de bijeenkomst kan via velehanden@samh.nl. De precieze tijd van de bijeenkomst volgt nog!

Cadeautip: het lidmaatschap 2020 van de HVS

Wat geef je vader of moeder met Sinterklaas? Aftershave of bodylotion? Ze hebben die van vorig jaar nog staan! Onze tip: geef een jaar lidmaatschap van de HVS met de HVS-cadeaubon.

The image shows a digital form for a membership gift certificate (cadeaubon) from the Historical Society of Schoonhoven (HVS). The form has a red header and footer. On the left is the HVS logo, which features a coat of arms with a crown and a shield, surrounded by the text 'HISTORISCHE VERENIGING SCHOONHOVEN'. Below the logo is the address: 'Historische Vereniging Schoonhoven, Postbus 47, 2870 AA Schoonhoven'. The main title of the form is 'CADEAUBON' in large red letters. Below the title is a quote: 'In het jaar 2020 bent u lid van de Historische Vereniging Schoonhoven en draagt zo bij aan het cultuur-historisch erfgoed van de Zilverstad.' The form contains several input fields: 'Naam', 'Adres', 'Postcode en woonplaats', and 'emailadres'. At the bottom, there is a field labeled 'ter gelegenheid van ...'. The footer of the form contains the contact information: 'INFO@HISTORISCHEVERENIGINGSCHOONHOVEN.NL - WWW.HISTORISCHEVERENIGINGSCHOONHOVEN.NL'.

Ook voor je zoon of dochter, broer en zus en goede (!) vrienden. De kosten zijn slechts €12.- plus €3.- productie- en verzendkosten.

Wil je een of enkele bonnen? Stuur een email naar secretaris@historischevereniging.schoonhoven.nl. In de mail geef je de naam, het adres en het emailadres van de ontvanger, desgewenst kan je nog een zin

toevoegen 'ter gelegenheid van ...'. Je krijgt dan een factuur en de bon wordt naar je opgestuurd - je moet hem wel zelf geven. De ontvanger activeert het lidmaatschap daarna voor een jaar plezier.

Peter van der Zwaal
18 november 2019

